

ప్రేమ తత్వం

శ్రీమతి చామర్తి సీతాదేవిగారు

“ఏమండీ! మీకు కచేరీ వారంలో అలు కలవులు వస్తున్నాయట? ఆ కలవులలో రాజమండ్రి వెళ్ళడామండీ!” అంది సీతమ్మ.

సీతమ్మ కాపురానికి వచ్చి మూడేళ్ళయింది. ఆమె మంచి ప్రాధ; లోక భావం విశేషంగా సంపాదించింది. కావ్యాలు కొంతవరకు చదువుతుంది. పిరభద్రరావు బి. యె. పరీక్షలో కృతార్థుడయ్యేడు. మువసలుపని సంపాదిస్తామని, లిస్టులో పేరుపేయించుకుందామని యీ మధ్యనే చెన్నపట్నం వెళ్ళివచ్చేడు. ఆక్కడ నుండి వచ్చినప్పటినుండి యేవో పుస్తకాలు చదువుతున్నాడు. అలాచనలో మునిగిపోయినట్టుంటున్నాడు. సీతమ్మ ఆసంగతికనిపెట్టిందిగాని కారణం వూహించలేక పోయింది. తాను మూడేళ్ళాయ కాపురానికి వచ్చిందిగాని ముచ్చట తీరడాని కొక మొలకయినా కలిగిందికాదని ఆమెనొచ్చుకొనేది. పిరభద్రరావుకు కూడ అదే విచారం అనుకుంది. రాజమండ్రి వెళితే సన్యాసయ్యు తప్పకుండా పుడతాడని ఆమె నమ్మకం. అందుకోసం భర్త నడిగింది. అత డిటికల చదువుతూవున్న పుస్తకాలూ, పెద్దపెద్దవాళ్ళు చెబుతూవున్న ఉపన్యాసాలూ, కొందరు మహానీయులు చేస్తూన్న ఉపదేశాలూ ఇవన్నీ కలిసి పిరభద్రరావు మతం మార్చేకాయి.

“పోనిస్తూ! ఏం రాజమండ్రి! నీ కీ పిల్లలపిచ్చి పట్టుకుందే? చక్కగా కడిగిన ముత్యాల్లాగ మన మిద్దరమూ కలిసి మెలసి కాలక్షేపం చేసుకుందా! ఆ లంపటంకూడా యెందుకు కోరుతావు?” అన్నాడు పిరభద్రరావు. సీతమ్మకళ్లు వికాలంగా విప్పి భర్త నెగాదిగా చూచింది. ఆశ్చర్యదేవతయి అలా నిలబడి

పోయింది. “అయితే వంశాభివృద్ధి బరుగురు లేదంటారా యేమిటి?” అంది.

పిరభద్రరావు “బరుగురేగాని, మనకింతవేగం పిల్లలక్కరలేదు. వంశాభివృద్ధికి కావలిస్తే ముందెప్పుడో ఒక మొలకని కంటావు! అదే మానయ ప్రవర్తిల్లుతుంది. చాలదూ?” అన్నాడు.

సీతమ్మ:—ముందెప్పుడో అంటే యెప్పుడు? మన యావనం కాస్తా బారిపోయిన తరువాతా?

పిరభద్రరావు:—ఉండుమరి! లోపపడకూ! ఇవిగో యీ పుస్తకాలు చూచేవా? మొన్న చెన్నపట్నం వెళ్ళినప్పుడు నాకో డైకోర్టు జడ్జిగారిచ్చేరు. వాట్లలో యేం వ్రాసిఉందంటే, ఏ దంపతులయినా సరే కోరినప్పుడు మరో ఆడో, వారికిపిల్ల కావలిస్తే ఆ పిల్లని కనవచ్చును. వారికి పిల్లలక్కరలేదని తోస్తే కనడం మానివేయవచ్చును. నీవు పిల్లలను కనివుంటే నీకు నామీదనున్న ప్రేమ మూడువంతు లా పిల్లల మీదికి పోతుందా? ఆప్పుడు నేను ముచ్చటపడి పిలిస్తే నీకు పలకడానికయినా తీరులా టుంటుందా? ఇంకలోనే మనం ముసలాళ్ళమయిపోతే యేమండీ? భగవంతుడు ప్రసాదించినన్ని నాళ్ళయినా మనము యావనసౌఖ్య మనుభవించాలా? అది అలావుండగా పిల్లలెక్కువయినకొద్దీ మన ఆస్తి పలుచపడిపోతుంది. వాళ్ళకి కావలసినవన్నీయిచ్చి కీవనవిధానా లేర్పాటు చెయ్యడానికి మన కప్పుడవకాశముండదు. మన పిల్లలు పేదవాళ్ళయి తిరుగుతూఉంటే మనకానందంగా ఉంటుందా!

సీతమ్మ కనుమోములు ముడసేసింది. తిట్లంగా

భర్తవైపు చూచి అంది. “మునసబుపని కనకనా, హైకోర్టు బిడ్డీ యివ్వాలా? మచ్చటలు వద్దనడానికీ హైకోర్టుబిడ్డీకావాలి? యీ ప్రకృతిని మార్చగల కావ్యాలుకూడా వస్తున్నాయా? పిల్లలను కంటే ఆడుదాని యోవనం బాంపోతుందని మగవాడికి భయమా? ఆహా! యేమి విశాలమృదయం! మగవాని ఆయుర్భాగ్యం వానిచేతలో నున్నదా? అది గాక, యోవనానుభవాకాంక్ష యెంతకాల ముంటుందో నిర్ణయించాడా? పిల్లలులేని నావంటి నిర్భాగ్యుర్రాష్ట్ర తిదశులయి దేవీవ్యమానంగా వెలిగి పోతున్నారా? శాశ్వతయోవన సౌఖ్యమనుభవిస్తున్నారా? తాను నిత్యయావస్తుడై నిర్మలంగా విడ్డ పూవులాగు కలకలలాడుతూ ఉంటాడా? నిష్కల్మష ప్రేమకి యోవన మొక్కపే లక్ష్యమా? వాసప్రస్థులయిన దంపతుల కే యోవనం ఉంది? వారు ఒకరి నొకరు ప్రేమించుకోలేమా? వలపు కేవలము పశుత్వం క్రేంద పరిణమిస్తుండే? ఇంత స్వార్థ పరత మగవానికే గాని యాడుదాని కక్కరలేమా? ఇట్లు నిత్యపశుత్వ పరత్వమున బడే మగవాని యోవనం మరి బారదు గబోలు. ఇంకొకమాట-మగవానికంటి కాడు దేలా కనబడుతుంది? వాసన చూచి పారేసే పువ్వును పున్నాడా?

“అది గాక; పిల్లలు పుట్టడంతోనే ఆడుదానికి మగవానిమీది ప్రేమ పిల్లలమీదికి పోతుందా? ఈ నవీన ప్రేమతత్వనూత్రం నాకు బోధపడలేదు. అయితే జగత్తులో ఆడుదానికి మగవాడుతప్ప మరి ప్రేమింపదగిన వస్తువే లేదన్నమాట. భగవంతునిమీది ప్రేమ పరగడలు త్రొక్కవలసిందే? తలిదండ్రులమీది ప్రేమ తాదమారు కావలసిందే? అన్నదమ్ములమీది ప్రేమ అడుగంటవలసిందే? స్నేహితులమీది ప్రేమ చిందరవందర కావలసిందే? బంధుగుల్మపై ప్రేమ పాడు కావలసిందే? దేశప్రేమ దిబ్బిచేరవలసిందే? అదేనా ప్రేమతత్వం?

“ఇంక పిల్లలెక్కువయితే ఆస్తి పలుచ బడుతుందన్నారు. ఇది మగవాని అర్థశాస్త్ర జ్ఞానసాభాగ్యం కాబోలు! ఆస్తిని శాశ్వతంగా నిలబెట్టే ఉపాయాలన్ని కనిపెట్టేరు? ప్రీమంతు లెందరిచేతికో చిప్పువచ్చింది. అక్కడల్లా బిడ్డలసంఖ్యే కారణమా? మీరన్నట్లు కావలసినట్టాక్కో కొడుకును గన్నారనుకొండి? ఆ కొడుకు మొద్దయి లేనో? చపలుడయి లేనో? చచ్చు పెద్దమ్మయి లేనో? ఎందరు పండితుల కడుపున శుంఠలు పుట్టలేదు? పండితపుత్రుడన్నమాట వివలేమా? ఇక ఆరోగ్యవిషయ మాలోచించండి. పిల్లలను పెంచే విధానములెగిన దంపతు లెందరున్నారో లెక్కపెట్టండి. ఆలాగే పెంచుతున్నారనుకొందాం; అంటువ్యాధులు రాకుండా నిలబెట్టే ఉపాయాలు సిద్ధమైన వేవయినా ఉన్నాయా? రోగాలకు తిడితే గ్రుద్దినట్టు పనిచేసే మందులున్నాయా? అవేవీ లేనప్పుడొక్క మొలకను కనిపెట్టుకున్న తలిదండ్రుల దినం యెలా దిబ్బిచేరుకుంది? మగవా డన్నవాడు, జీవుడిని నిత్యం వెన్నుంటిఉండే మృత్యుదేవతను దూరంగా తరిమే సిరోపాయం కనిపెట్టాలి. పాదరసం లాగు పరుగెత్తే తనమనస్సు వ్యసనసంసక్తంగాకుండా మరలిచే ఉపాయాలు కనిపెట్టాలి. దుర్వ్యాపారాలలో తలదూర్చకుండా ఉండే కట్టుబాట్లు చేసుకోవాలి. ఆపుడు జనతత్వంమీద స్వతంత్ర సంపాదిస్తే రాణింస్తుంది!”

వీరభద్రరావు:—అబ్బ! ఏమిటలా గచ్చపాద లాగ గలగలలాడుతున్నావు? బజబజలాడించేశావే? నేను చెప్పిన మాటలు సేవర్ధం చేసుకోలేకపోయావు. ఈమాటు స్పష్టంగా చెపతామనీను. పిల్లలను కంటే ఆడుదాని బలం క్రమక్రమంగా తగ్గిపోతుంది. అందుకోసం మితిమీరకుండా ఒకడో ఇద్దరో పిల్లలను కని కాస్తైత్తినేయగలిగితే ప్రీ ఆరోగ్యం అంతగాచెడదు. దేహసౌఖ్యం యెప్పుడైతే వుందో గేహసౌఖ్యం ఆపుడే ఉంది.

సీతమ్మ:—అలాగయితే నేను మాటాడలేనుగాని బుద్ధిమంతులు లోకానికి తమచేతలచేత, మాటలచేతామాడ తెలియాలి: వేవలం యితరుల ఊహలమీద పండితులబుద్ధి వన్నె తెక్కమాడదు. ఒక్కగలనేసి యరటిచెట్టు తరిస్తూంది. ఒక పిల్లనుచేసి తుమ్మెద లోలిగిపోతూంది. ఇది ప్రకృతి నిర్మాణతత్వమా? చిత్రకారుని శిల్పవాచ్యమా? ఇంక నెన్నియో జంతువులు ఒక్కొక్కరూరి నాలుగయిదు కూనలను బెట్టి నిత్యాలోగ్యముతో నిగనిగలాడుతున్నాయి. ఇది ప్రకృతి తత్వమా? ప్రకృతి కాత్రువేత్త భావపరిణామమా? ప్రకృతిలో భాగమయిన మనుష్యజాతికి ప్రకృతి నూత్రములంటవా? ఈ సందర్భములో నాకో చిన్నకథ జ్ఞాపకం వచ్చింది. చెప్తానువినండి. నేను పదేండ్లదానినై యున్నపుడు మా అన్న రఘు రామరావు కోయంబర్రూరినుండి కలపు లేవో వస్తే యింటికిచ్చాడు. మా నాన్న మా పెరట్లో గులాబి మొక్కకటి వేశాడు. అప్పుడది పోగకొమ్మవేసి కొమ్మకొమ్మకూ గుత్తులుగుత్తులు మొగ్గలు లోడిగింది. రఘురామరావప్పడు వ్యవసాయ కళాశాలలో చదువుతున్నాడు. అతడీ చెట్టుమాచి, చెల్లీ! చీడ పురుగులుగాగ చెట్టుకిన్ని మొగ్గలెందుకే! చెట్టునత్తువ చెడుతుంది. పువ్వందం పోతుంది. మాడు కొమ్మం తటికి ఒక్కటే పువ్వు పూచిస్తాను. అప్పుడానందంచూ దన్నాడు. సరే అలాగే కాని అన్నాను. అతడు కత్తె రొకటి పట్టుకొని మట్టాఉన్న మొగ్గలన్నీ కత్తిరించేసి మధ్యనున్న మొగ్గమాత్రం కొమ్మను విడిచేశాడు. ఆ మొగ్గ క్రమ క్రమంగా పెరిగి పెడదయి కొమ్మనిండా ఒక్కటేపువ్వు విడ్డాది. పువ్వు మరీ సొగసుగా వుంది. పెద్దది! దానినికోసి యెప్పటివాడుక వొప్పవ వాసన చూచాను. ఏం చెప్పేది! దాని మునుపటి పరి మళమంతా పోయింది. నేను తెల్లబోయేను. వెగటు వాసన వేసింది గాని గులాబివాసన లేనేలేదు! ఎందుకా పువ్వు! ఆ బుల్లిమీద జీలుగుతుండుపూ తేలాగుందో చూడండి! దానికి దీనికి యేమిటి భేదం?

ఇంకా యీ లెండుపువ్వు వయం! ఈ మధ్య లెండు కూరునుండి వచ్చిందని పెద్ద చేసుంతిపువ్వు మీరు తెచ్చేరే, అది కాగితపు పువ్వులాగు కలకల లాడడమే గాని కొంచమేనా పరిమళించిందండీ? ఎండకీ నిర్లంఘ మనుమాలు? ఎక్కడయితే ప్రకృతి విరుద్ధంగా కఠీర నిర్మాణ తత్వం మారుతుందో, అక్కడల్లా గుణం కొరతపడుతుంది.

వీరభద్రరావు:—ఉండయితే! దీనికేం చెపుతావు? మంచి చెడ్డ లాలోచించుటడా ఎక్కువ మందిని కనేస్తూంది లోకం! ఈ పిల్లలతో కాలేజీలు కర్మాగారాలు క్రిక్కిరిసి పోతున్నాయి! కళాప్రవీణు లెక్కువయిపోతున్నారు. నిరుద్యోగపు సమస్య లెక్కువయిపోతున్నాయి. అభిప్రాయభేదాలకు మాట్లేదు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదాలు బలిసి పోతున్నాయి. ఇవన్నీ తగ్గి దేశమంతా ఏకముఖంగా పనిచేయాలంటే జనసంఖ్య తగ్గాలి; గాంధీమహాత్ముడు మాడ యీ మాటే అంటాడు. కాని అతని విధానం వేరు. స్త్రీ పురుష సంయోగాని కవకాశమే యివ్వ కూడవంటాడు. ఈ గ్రంథాలలో స్త్రీ పురుషులు భార్యాభర్తలుగా జీవిస్తూ కొన్నికొన్ని యులత సాధవాలవల్ల సంతానవంతులు కాకుండా ఉండ వచ్చుననే నూతన సిద్ధాంతం చెప్పబడివుంది.

సీతమ్మ:—అబ్బ! ఆమాటలువినడమే కష్టంగా ఉంది! ఏమిటిది? పిల్లలులేకపోతే కాలేజీలందుకు, కర్మాగారాలందుకు? జగత్తులో అభిప్రాయభేదమే లేకపోతే జగత్తే లేదు. చూచేరా, ఆ బుద్ధిమంతుల లోనే లెండుతెగ లేర్పడ్డాయి. గాంధీమహాత్ముని దొకత్రోవా, గ్రంథకాయల దొకత్రోవా—మనుష్యులకున్న ప్రత్యేకతయే యభిప్రాయభేదము; అభిప్రాయ భేదమువలననే ప్రజలలో విద్యాకాంక్ష; దానివలననే జ్ఞానాభివృద్ధి; అదియే దేశక్షేమాభివృద్ధికి కారణమవు తూంది. సృష్టితత్వం ఒకమాటు విదానించి చూడండి! జనులముఖా లెన్నో అన్ని భేదాలు, మన స్వత్వాలన్నో

అన్ని భేదాలు! శరీరనిర్మాణములన్నీ అన్ని భేదాలు! జనసంఖ్యలగ్గిలే సాయుధమేర్పడుతుందా?

“ఈ మహాకార్యానికి యంత్రసాధనం కూడా కనిపెట్టేమా? ఇది మరి బాగుంది. యంత్రసాధన సంపత్తి యెప్పుడింత లాభయింది? గొడవలకి విజ్ఞలను ప్రసాదించే యంత్రాలున్నాయా? ఇక్కడ మీ యాటలు సాగవుగదా! పొరుగువాళ్ల మా లక్ష్మీ నాతోటిదే, ఇద్దరు పిల్లలనుకొంది; ముద్దుముచ్చటా చక్కా అనుభవిస్తుంది. నాకేదీ? ఇన్నార్బయా కూడదా?”

“అదికాదే” అని వీరభద్రరావు యేవో చెప్ప వోయేడు.

“ఏదికానూ! నుకొం యీ బూతువుగాణం కట్టెయ్యండి సరే, మీ యంత్రాలేవో మీరుపయో గించండి. చైవంలేదా? ప్రకృతి సమత్యతత్వ సూత్రాలెరుగదా? మీతో నా కంఠకీవాదం? నే నవతలకు పోయి వండుకోవాలి” అని సీతమ్మ లోపలికి వెళ్లిపో యింది. వీరభద్రరావు చిరువత్సనవత్సకూ అలా నవ్వులో కూర్చున్నాడు.

౨

“బోనే? ఏం చేస్తున్నావు? ఇదిగో మంచివస్తువు తెచ్చేను నీకోసం” అని వీరభద్రరావు కేకపెట్టాడు. సీతమ్మ పెరట్లో ఆకృష్టప్రదక్షిణాలు చేస్తూంది “ఏమే? రావేం? నీకు కావాలా అక్కరలేదా?— రా మనీ ఆ రావిచెట్టెక్కడికి పోతుంది?” అన్నాడు వీరభద్రరావు.

సీతమ్మ గబగబా వచ్చింది. “ఏమిటాబంగీ” అంది. వీరభద్రరావు:—బంగీ విషయతాను చూడు!

సీతమ్మ:—(దగ్గరగావెళ్లి చూచి) “ఏమిటిదీ? పిల్లలులేని నాగొటి గొడవలకి ఉన్నగిన్నెండుమా?

పిల్లలులేని చిన్నతనం నాకొక్కర్తికేనా యేమిటి? మీకుమాత్రం చిన్నతనంలేదా?”

వీరభద్రరావు:—ఇదేమిటో సరీగాచూచి దబ్బి లాడు! ఇది స్త్రీలపాలిటి వరప్రసాదినీ! స్త్రీల యావనధనాగారం! ముంగొంగుబంగారం! ఆ కంపెనీ నాళ్లు చెప్పినట్టూ మనం చేయగలిగేమంటే ఇక భార్య భర్తల నడుమ శాశ్వతానురాగం స్థాపించే మన్నమాటే? ఇక వారిమధ్య పానకంలా పుడకలాగు విజ్ఞలుండరు.

సీతమ్మ:—సరే! లోబలోబకి మీకు పిచ్చి లావవుతుంటే? మీదదేవుణ్ణి క్రిందను లెట్టియ్యునా ఆదుని పిల్లలను కనితీయతుంది.” అని వెళ్లిపోయింది.

ఆరువెలలయింది, మునుపటికంటే వీరభద్రరావుకు సీతమ్మమీద ప్రేమ లాభయింది. ఆమె చెప్పల తెలుపూ, పెదవిపైని బాలిరేఖలూ, కనురెప్పల బరుపూ, అడుగుమెల్లనా, అతిసుమహారం, ఇవన్నీ సీతమ్మ సహజసౌందర్యానికి వన్నె తెచ్చేయి. మఱి అయిదువెలలకి సీతమ్మ కొడుకును కంది. వీరభద్ర రావుకు మోడువారివ సుననుస్సు పుష్పించినట్టయింది. ఆరోనికి పిల్లడిమీద ప్రేమ అధికమయింది. ఆ స్వమానం ఆ పిల్లడి నలా చేతులలో యెత్తుకొని కచేరీ పనికూడ మరచిపోయేవాడు.

ఒకనా దాదనికి ఉన్నగిన్నె భూషకం వచ్చింది. వెంటనే బజారుకువెళ్లి ఒక పెండిఉన్నగిన్నె పట్టుకొని వచ్చేడు. “బోనే! ఇదీగో! చూ”దన్నాడు.

సీతమ్మ ప్రుల్లపడి వెళ్లి ఆ చేతిలో ఉన్నగిన్నె అందుతుంది.

సీతమ్మ:—ఏనిముందుగాబాలెందుమా? గడియారం గాలుపెండుమా?

“బోనే!” యని ఆ బాలెంతరాలి పసుపుబుగ్గులు వీరభద్రరావు ముద్దుపెట్టుకున్నాడు.